

Gröna allmänningar

Stadsnatur för alla?

Projektet pågår mellan 2017-2021 och är finansierat av Formas

Allt fler människor flyttar till storstäder, vilket innebär stora utmaningar ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Städernas grönska, som parker, träd längs gatorna, skyddade områden och andra grönytor, bidrar på olika sätt till hållbara lösningar för framtidens städer.

Dessa *gröna allmänningar* kan och bör nyttjas av alla som vill. Samtidigt vet vi att faktisk och upplevd *tillgänglighet* varierar och att olika grupper i samhället utnyttjar de möjligheter som grönområdena erbjuder olika mycket. Inom forskningsfältet *miljö rättvisa* studeras hur sådana sociala snedfördelningar kan minskas.

Lika viktigt är att städernas gröna allmänningar är *mångfunktionella*, både vad gäller den ekologiska och den socio-kulturella mångfalden. När mångfalden ökar kan fler behov tillgodoses, samtidigt som förmågan till anpassning ökar. Idag bygger vi täta städer och grönområdena minskar vilket ställer höga krav på mångfunktionalitet hos de som blir kvar.

Hur har urbana gröna allmänningar förändrats över tid? Vilka nyttjar dem och till vad? Vilka nyttjar dem inte och varför?

För vilka syften planeras, designas och sköts urbana grönområden och hur förstås och värderas de av olika aktörer? Hur ser territorialiseringen ut och vilka gynnas respektive missgynnas av denna? Dessa och andra frågor besvaras i detta tvärvetenskapliga forskningsprojekt.

Projektet utförs i nära samarbete med myndigheter, organisationer, sociala rörelser och enskilda nyttjare – och icke-nyttjare – av grönområden. Järvakilen i Stockholm, en av regionens gröna kilar, är projektets utgångspunkt geografiskt, vilket kompletteras med studier i andra delar av Stockholm och andra städer i världen. Resultaten kommer att vara relevanta för många olika aktörer och bidra till diskussionerna om pågående stadsutveckling med ny kunskap om hur man kan hantera konflikter mellan olika markanvändningsintressen i stadslandskapet.

När en kommun anlägger utomhusgym, fotbollsplaner eller planteringar i grönområden, kan det kallas programmering.

Det kan också ske informellt, som när den privata sfären utökas genom att en tidigare allmän yta tas i anspråk av någon, t ex vissa former av stadsodling.

Med *territorialisering* menas processer där myndigheter, organisationer, informella grupper och individer genom olika strategier påverkar användningen, och användarna, av ett område. Dessa och liknande processer påverkar redan idag många grönområden, över sammanlagt en stor yta, och många potentiella användare. Forskningsprojektets syfte är att studera hur sådan territorialisering påverkar tillgången och nyttjandet av städernas grönområden, samt hur detta påverkar landskapets sociala och ekologiska mångfunktionalitet.

Läs mer på hemsidan www.justurbangreen.com under projektet **Green Access**

FORMAS

Kontakt

Sara Borgström

Biträdande lektor, forskare,
Hållbar stadsutveckling, KTH

sara.borgstrom@abe.kth.se

Annika Dahlberg

Docent, forskare, Institutionen för
naturgeografi, Stockholms universitet

annika.dahlberg@natgeo.su.se

